

Livskraft hele livet Seniorpolitikken for Høje-Taastrup Kommune

Forord – v/Michael Ziegler

Det skal være godt at blive gammel i Høje-Taastrup Kommune. Kommunen ønsker en helhedsorienteret seniorpolitik, som kan sikre rammerne og vise retningen, når samarbejdet skal tilrettelægges og budgetterne prioriteres de næste 12 år. Den skal være vedkommende og relevant, og kunne favne den store mangfoldighed, som kendetegner Høje-Taastrup kommune.

Der skal være et klart fokus på seniorerne, deres pårørende og netværk for at sikre, at der bliver taget hånd om dem, der ikke længere kan klare sig selv. Og sidst men ikke mindst, skal civilsamfundet inddrages i samarbejdet, hvor det giver mening.

Vi ved, at der i de kommende år kommer flere seniorer, og samtidigt falder antallet af borgere i den erhvervsaktive alder. Det giver færre ressourcer. Flere ældre kan komme til at betyde flere plejkrævende borgere, i en tid med faldende indtægter. Udfordringen er at sikre, at en bevidst prioritering af ressourcerne medfører, at dem med det største behov, kan få den hjælp de har brug for.

I disse år, er holdningen i samfundet til, hvornår man som borger har ret til hjælp under forandring. Den aldersbetingede tilgang, hvor man på et bestemt tidspunkt i livet, får ret til en lang række ydelser, vil komme under pres. Den samfundsøkonomisk trængte situation skærper behovet for at prioritere velfærdsydelse. Det må forudses, at de synspunkter som anbefaler, at offentlige ydelser som hovedregel bør gives efter behov og ikke alder, vil få en mere fremtrædende plads.

En stor del af dagens seniorer har haft adgang til pensionsopsparinger igennem arbejdslivet. Det betyder, at der i fremtiden kan forventes en form for begrænset brugerbetaling, på nogle af de mest oplagte velfærdsydelser som f.eks. træning, rengøring og transport.

Heldigvis har vi også i Høje-Taastrup mange borgere, som tilhører det grå guld. Det er borgere som kan og vil selv, og som langt op i årene vil kunne tage hånd om deres egne behov. De passer på sig selv, og sikrer derved, at de begrænsede ressourcer kan anvendes til den, som har mere brug for det.

Seniorpolitikken skal styrke sammenhængen og samspillet med andre af kommunens politikker og strategier - herunder udviklingsstrategien, sundhedspolitikken, integrations- og kulturpolitikken, idræts- og bevægelsespolitikken og strategien for borgere med en demenssygdom.

Som kommune er Høje-Taastrup allerede langt fremme med indførelse af velfærdsteknologier på ældreområdet. Mulighederne skal afprøves og udnyttes, i det omfang det er hensigtsmæssigt. Den nye teknologi kan mindske forskellen imellem den øgede efterspørgsel, og de tilbud som kommunen har ressourcer til at udbyde. Ny teknologi kan også imødekomme medarbejdernes ønsker om faglig udvikling og aflastning, og bidrage til at forebygge nedslidning.

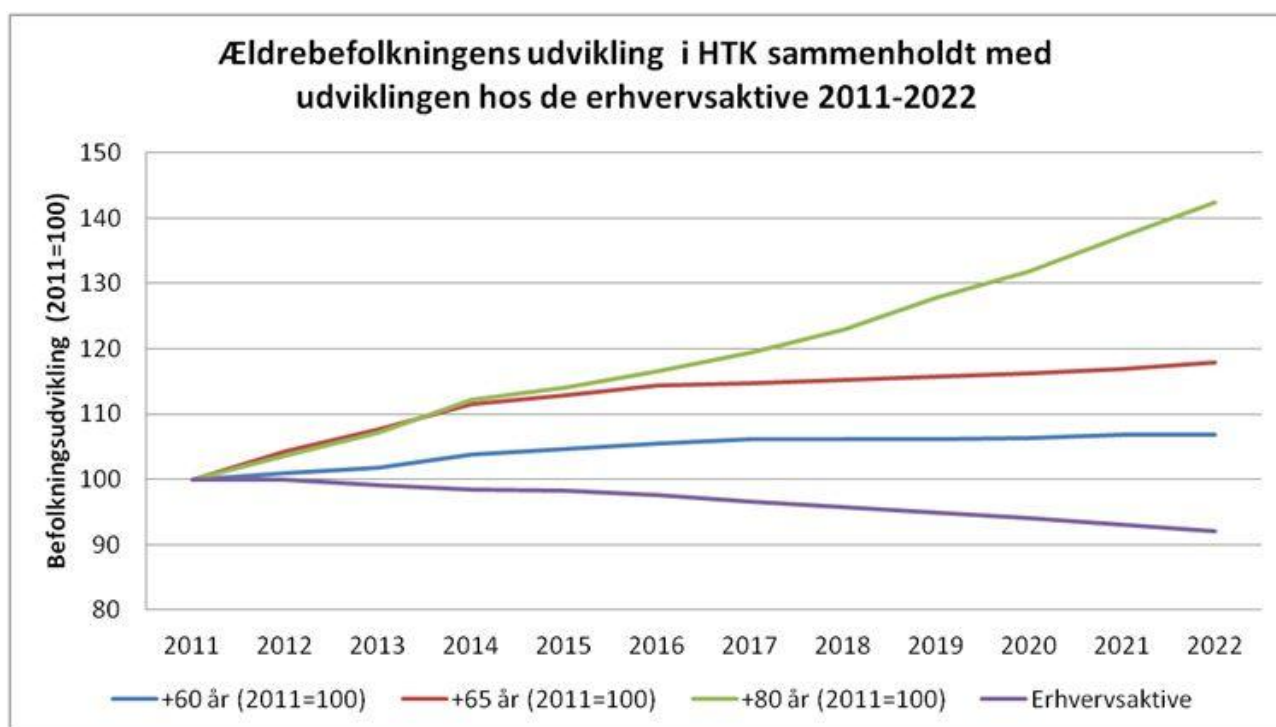
Byrådet håber med denne politik, at skabe en dagsorden for det gode seniorliv i Høje-Taastrup Kommune, der kan holde de næste mange år. Vi skal sikre, at de ressourcer der er til rådighed, kan målrettes dem, som har mest brug for det. Det er ønsket, at vi alle samarbejder om at skabe de bedste rammer for, at man som senior i kommunen, har høj livskvalitet og livskraft hele livet.

En seniorpolitik – flere målgrupper

Alle seniorer i kommunen udgør den samlede målgruppe for politikken. For de fleste skaber kommunens tilbud blot rammerne for et godt liv. For nogen er daglig hjælp en livsforudsætning. Seniorpolitikken skal understøtte, at man som borger kan føle sig sikker på, at der altid er et sikkerhedsnet, hvis man får brug for det.

Gennemsnitslevealderen i Danmark er i øjeblikket 81 år for kvinder og 77 år for mænd. For borgere i Høje-Taastrup Kommune blev gennemsnitslevetiden i januar 2010 opgjort til 79 år for kvinder og 74,4 år for mænd, hvilket er lavene end landsgennemsnittet. Der sker aktuelt en stor stigning i levetiden i Danmark, selv om forskelle i livsvilkår og livsstil, influerer på den enkeltes levetid.

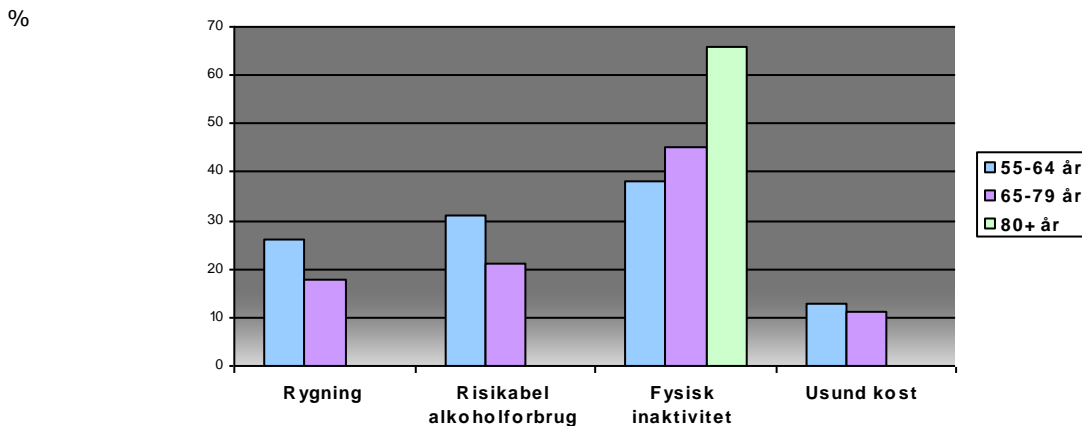
Andelen af seniorer i befolkningen er for opadgående. Dermed vil ældreområdet i Høje-Taastrup kommune i de kommende år komme under pres, på grund af flere seniorer. I 2011 er der ca. 10.200 borgere i kommunen over 60 år. I de 11 år, som seniorpolitikken skal vare forventes antallet at stige, så der vil være ca. 10.900 borgere over 60 år i 2022. Befolkningsudviklingen for de erhvervsaktive af befolkningen i alderen 18-64 år viser til gengæld, en forventet nedgang på ca. 3.500 personer, svarende til 9 % færre skatteydere i 2022.

Selv om man får en eller flere kroniske sygdomme, lever man længere med sine sygdomme end tidligere. Sundhed og sygdom er afhængigt af en række forskellige faktorer igennem hele livet. Den største enkeltfaktor som har betydning for udvikling af en kronisk sygdom er alder. Men også den enkeltes sundhedstilstand og – adfærd, om man er gift eller enlig, tilknytning til arbejdsmarkedet, indtægt og etnisk baggrund har indflydelse.

Nedenfor ses den procent-vise andel af borgere i Høje-Taastrup Kommune som ryger, drikker, er fysisk inaktive og dagligt indtager usund kost i forhold til aldersgruppe (Sundhedsprofil 2010).

Sundhedsadfærd hos seniorer i Høje-Taastrup kommune på udvalgte områder

Tallene viser, at der i den gruppe af borgere som er på vej til at blive seniorer, er grund til at yde en ekstra indsats på livsstilsområdet. Selv om det ser bedre ud for de + 65 årige, er der også for dem grund til at holde fokus på, hvordan man kan hjælpe med at udskyde eller mindske risici for et dårligt helbred senere i livet.

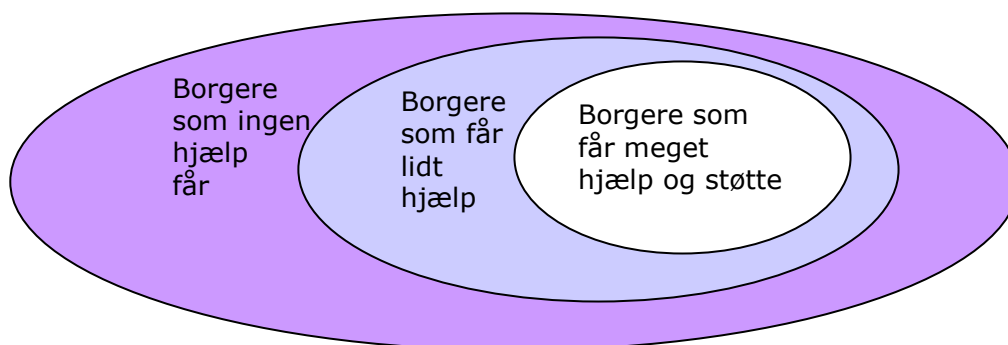
Det er kommunens ambition, at der med en aktiv og målrettet indsats omkring forebyggelse og sundhedsfremme, brug af bedre behandlingsmuligheder for mange sygdomme og tilstande og hurtig iværksættelse af genoptræning eller hverdagsrehabilitering, kan opnås megen livskvalitet for den enkelte borger.

Langt de fleste af Høje-Taastrups seniorer lever et aktivt liv og benytter kommunens tilbud som f.eks. sportsfaciliteter og kulturtilbud, og får ingen hjælp i øvrigt.

En mindre gruppe er seniorer som har behov for lettere praktisk hjælp eller har kommunale hjælpemidler, men klarer ellers sig selv på de fleste områder.

En lille gruppe af seniorer har brug for meget hjælp og støtte fra kommunen, og mange af disse borgere bor på kommunens plejecentre.

Fordeling af seniorerne i Høje-Taastrup Kommune som får hjælp

FAKTABOKS

Af de 10.200 borgere over 60 år i Høje-Taastrup Kommune

- Gør ca. 28 % gør brug af en eller flere typer støtte fra kommunen
- Bor ca. 2 % på et plejecenter
- Bor ca. 4 % i en ældrebolig
- Har ca. 2050 borgere et hjælpemiddel
- Får ca. 10 % hjælp til rengøring i eget hjem
- Får ca. 12 % af dem som ikke bor på et plejecenter personlig pleje eller sygepleje i hjemmet

Den overordnede vision for et godt senior liv i Høje-Taastrup Kommune

Det helt overordnede ønske er, at det skal være attraktivt at være senior i Høje-Taastrup Kommune.

Mangfoldighed er et kendetegn for Høje-Taastrup Kommune uanset køn, alder eller etnicitet, og denne mangfoldighed søges hele tiden inddraget/respekteret.

Alle borgere skal have mulighed for at indgå i netværk af og med mennesker som betyder noget for hinanden. Kommunen understøtter initiativer, som fremmer livskvalitet hos alle borgere, og sikrer løbende, at der er fokus på seniorernes behov.

Der skal være balance imellem den enkelte borgers egen indsats og kommunens tilbud. Alle ønsker at klare sig selv så længe som muligt, men man skal kunne føle tryghed i fht., at der altid er et sikkerhedsnet, hvis man får behov for det.

Principper for indsatsen på ældreområdet

Seniorpolitikken tager udgangspunkt i nogle grundlæggende principper for kommunes samlede indsats på ældreområdet. Principperne danner grundlaget, når en indsats skal prioriteres eller igangsættes, men udgør også det fælles grundlag og de rammen som alle kender og følger.

Principperne understøtter kommunens værdier samt arbejdet med andre politikker og strategier, som grænser op til seniorpolitikens fokusområde.

- **I mødet med kommunen oplever borgeren helhed, kontinuitet og kvalitet og fagligt dygtige medarbejdere**
- **Den enkelte borgers netværk inddrages altid i så høj grad som muligt**
- **Sundhedsfremme og forebyggelse er i fokus**
- **Livskraft hele livet tager udgangspunkt i borgerens behov, ønsker og ressourcer**
- **Velfærdsteknologi indgår i tilbud og løsninger hvor det er relevant**
- **Der samarbejdes på tværs af kommunen og med relevante frivilligorganisationer og -klubber**
- **Private leverandører inddrages i relevante udviklingsaktiviteter**

Fokusområder

Livskraft hele livet

Et stigende antal seniorer lever et sundt og aktivt liv til højt oppe i årene. Man spiser sundt og fornuftigt, indtager alkohol med måde, og motionerer i forhold til den enkeltes formåen. Man lever et liv med mennesker omkring sig, som man holder af, og som udgør ens sociale netværk.

Alle mennesker ønsker, uanset alder, at være uafhængige af andres hjælp. At kunne bestemme selv og kunne gøre det man gerne vil, når man vil. Høj alder *kan* betyde, at man bliver mere afhængig af andre, på grund af alder eller sygdom. Alligevel er det fortsat vigtigt, at man får mulighed for at bruge sine egne ressourcer, være selvbestemmende og opleve kontinuitet i livet og dagligdagen.

Et aktivt kultur-, sports- eller foreningsliv i kommunen, er en god indgang til forskellige sociale relationer. I Høje-Taastrup kommune er der tradition for et vidtfavnende kultur- og foreningsliv. Seniorerne er selv en del af de frivillige, og samtidig en del af foreningernes målgrupper, og det er vigtigt, at generationerne blandes på kryds og tværs igennem forskellige aktiviteter.

Livsglæde udvikler sig, når man oplever, at der er brug for en, og man betyder noget for nogen. Dette er ikke specifikt for seniorer, men er en almengyldig sandhed, som gælder hele livet. Borgere i Høje-Taastrup kommune skal opleve livsglæde så længe som muligt.

Kvalitet i livet giver livskraft hele livet. Vellykket aldrig baserer sig på et langt liv, et godt helbred, fastholdelse af social status, at kunne være aktiv og ydende, at kunne bestemme selv samt at man er tilfreds med tilværelsen.

Strategiske mål

- ❖ **Den enkelte borger bliver understøttet i at klare sig selv eller med hjælp fra sit netværk så længe som muligt**
- ❖ **Alle borgere kan, så længe de ønsker det, være aktive og ydende i lokalsamfundet**
- ❖ **Kommunen arbejder sundhedsfremmende og forebyggende, og det sunde valg skal være det nemme valg**
- ❖ **I byens rum og ved brug af offentlig transport oplever seniorer og bevægelseshæmmede borgere i øvrigt, at der er taget hensyn til deres behov**
- ❖ **Der tilstræbes mangfoldighed i kommunens tilbud, seniorerne er en målgruppe for kultur- og foreningslivet og de involveres i kommunens tilbud omkring kultur, sport og motion**
- ❖ **Let og tilgængelig information for alle borgere om kommunens tilbud og aktiviteter**

Resultatkrav Et stigende antal af kommunens seniorer lever et udadventt liv som aktive deltagere i civilsamfundet, med flere gode år og et godt helbred. Indenfor politikken levetid viser sundhedsprofilen en stigning i gennemsnitslevetiden i kommunen, så levetiden mindst svarer til landsgennemsnittet.

Boliger til det gode seniorliv

For mange mennesker ændrer boligbehovet sig igennem livet. Som seniorer sker der for de fleste det, at de skal tage stilling til at flytte til en anden bolig. De borgere, som bor i ejerbolig kan foretage nogle valg, men også for de som bor til leje, skal der være valgmuligheder.

Ønskerne til en bolig er mangfoldige. Mange ældre udtrykker ønske om at bo sammen med andre, og gerne med forskellige aldersgrupper. Det kan være i opgangsfællesskaber, eller i seniorbofællesskaber. Nogle ønsker at bo sammen med børn og børnebørn. Variationen er stor, også i forhold til fred og ro eller at bo midt i byens liv. Det er dog gennemgående, at ønsket om at kunne bevæge sig og selv købe ind, samt muligheden for at kunne transportere sig med offentlig transport vejer tungt.

Strategiske mål

- ❖ **Boliger til seniorer skal understøtte det selvstændige og gode liv**
- ❖ **Udbuddet af boliger til seniorer skal være varieret, og indrettes med fleksibilitet og variation for øje**
- ❖ **Boliger til seniorer integreres i den eksisterende boligmasse, men indrettes med hensyn til de specielle behov seniorer kan have**

Resultatkrav Seniorer i Høje-Taastrup Kommune oplever, at de inden for kommunens rammer kan finde en bolig som opfylder den enkeltes behov, og som samtidig understøtter, at man klarer sig selv så længe som muligt, med hjælp og støtte fra sit netværk.

Seniorer med anden etnisk oprindelse end dansk

I Høje-Taastrup Kommune er ca. 20 % af indbyggerne af anden etnisk oprindelse end dansk og de + 60 årige i denne gruppe udgør ca. 520 personer (Danmarks Statistik 1.1.2010).

Alle borgere skal stilles ens og behandles ligeværdigt. Derfor skal det bl.a. sikres, at viden om hvilke muligheder og tilbud det danske samfund har til borgere over 65 år, er kendt af alle. En viden, man som etnisk dansker umærkeligt tilegner sig igennem et langt liv. Med fokus på mangfoldighed og det at sikre helheden for alle, vil man derved kunne møde gruppen af seniorer med anden etnisk baggrund end dansk med de rette tilbud.

Strategiske mål

- ❖ **Seniorer med anden etnisk baggrund end dansk oplever, at blive behandlet ud fra en helhedstilgang**
- ❖ **Iværksættelse af tiltag for at skabe sociale netværk og inkludere flere seniorer med anden etnisk baggrund end dansk i kultur-, sports- og anden foreningsaktivitet**
- ❖ **Etablering af plejeenheder, hvor der gives mulighed for at afprøve nye former for sammensætning af beboere og medarbejdere**
- ❖ **Oplysning og information målrettes de store sprog grupper i kommunen**

Resultatkrav At alle seniorer oplever, at viften af kommunens tilbud tager højde for forskellige kulturelle og etniske behov hos den enkelte.

Hvis der kommer en dag, hvor jeg får brug for hjælp

Langt de fleste mennesker klarer sig igennem hele livet uden nogen hjælp udefra. Når man ikke længere kan klare sig selv, forventes det, at man har et sikkerhedsnet i velfærdssystemet. Dette gælder også i Høje-Taastrup Kommune.

Behov for hjælp kan opstå ved kortere eller længerevarende livskriser f.eks. kritisk sygdom, tab af ægtefælle eller skilsmisse. Det kan også være, når alderen er årsag til færre kræfter, og dagligdagen bliver en udfordring, eller i livets sidste fase. Uanset hvilket behov man har, kan man som borger trygt henvende sig og få vurderet, hvilken hjælp man kan få.

Strategiske mål

- ❖ **Alle borgere mødes med venlighed, respekt og værdighed, og med udgangspunkt i den enkeltes livssituation og formåen**
- ❖ **I mødet med kommunen oplever alle borgere og pårørende helhed og tryghed og pleje-/omsorgsydelser af høj kvalitet**
- ❖ **Der arbejdes ud fra en tankegang om, at hjælpen skal understøtte at borgeren bliver selvhjulpnen så hurtigt som muligt, og pårørende inddrages, hvor det er muligt**
- ❖ **Alle borgere har krav på en værdig livsafslutning, og livskvalitet i livets sidste fase er uafhængigt af, om man bor i eget hjem eller på plejecenter**
- ❖ **Der anvendes velfærdsteknologi hvor det er muligt og hensigtsmæssigt**

Resultatkrav At kommunens tilbud i alle livets faser har høj kvalitet, og baserer sig på effektive og afprøvede metoder, lige som der sker en løbende tilpasning omkring indførelse af velfærdsteknologi.